

Nye Mesterfjellet skole i Larvik åpnet til skolestart i år. Skolebiblioteket har fått lyse fine lokaler og har åpent for elevene hele skoledagen. Les mer på side 6.

Åpent bibliotek i Vegårshei.
Les mer på s. 3

Anbefalinger i eBokBib.
Les mer på s. 5

Ny funksjon i Bibliofil
for avlevering til Depotbiblioteket.
Les mer på s. 4

Ola Thori Kogstad,
daglig leder

:: leder ::

Bruk Bibliofil bedre

Bibliofil videreutvikles på en annen måte enn andre data-systemer. Der andre velger å lansere nye versjoner med faste intervaller, for eksempel en eller to ganger i året, foregår videreutviklingen og oppdateringen av Bibliofil kontinuerlig. Dette gir Bibliofil en fleksibilitet som andre datasystemer mangler. Feilrettinger kommer på plass etter kort tid, og det er kort vei fra idé til ny funksjonalitet er implementert og klar til bruk i alle Bibliofil-bibliotekene.

Kontinuerlig utvikling er en av Bibliofil's styrker, men det kan være utfordrende for bibliotekene å henge med på alle funksjonene som introduseres. All ny funksjonalitet blir beskrevet i meldingene som følger programmene ved utsending, men det kan være mange grunner til at denne informasjonen ikke alltid fanges opp. Kanskje er ikke funksjonaliteten relevant for biblioteket når den lanseres i Bibliofil? Kanskje gir ikke en hektisk hverdag rom for å sette seg inn i de nye funksjonene etterhvert som de lanseres?

Uansett tror vi det er et potensial for bibliotekene i å bruke Bibliofil bedre. Og er det noe vi ønsker, så er det at bibliotekene skal utnytte Bibliofil til fulle. Det ligger mye god funksjonalitet i Bibliofil som har blitt utviklet og videreforedlet i over 26 år.

Hvordan kan så bibliotekene oppdage ny funksjonalitet og finne ut hvilke funksjoner som vil forenkle deres hverdag? Kurs er det åpenbare svaret her. Både kursene vi arrangerer i Larvik og kursene vi holder rundt omkring i landet gir påfyll og inspirasjon, samt anledning til å prøve ut det man har lært.

Dokumentasjonen på bibliofil.no er også en kilde til oppdatert informasjon. I tillegg til at all ny funksjonalitet innarbeides i dokumentasjonen, inneholder dokumentasjonen av hver modul en seksjon merket «Noen nyheter», hvor man kan oppdatere seg på tilfanget av funksjoner i den senere tiden.

I tillegg til kurs, deltar vi også gjerne på regionale samlinger. Noen steder i landet arrangeres det regionale samlinger, gjerne i regi av fylkesbiblioteket. Så langt vi har mulighet stiller vi gjerne på slike samlinger. Dette er fora hvor vi bl.a. kan fortelle om nyutvikling og nye funksjoner.

Vi har også som ambisjon at bibliotekarene våre skal besøke folkebibliotekene hvert tredje år. I slike besøk kan man ta opp lokale spørsmål, og også få råd og vink om hvilke funksjoner som kan passe godt for nettopp dette biblioteket.

I tillegg er vi helt i startfasen med et prøveprosjekt, en nyskaping i Hedmark, hvor man prøver ut dagssamlinger

med lokal erfaringsutveksling og gjensidig læring. Vi er svært spente på resultatet av dette tiltaket.

Å informere er ingen enkel oppgave, og vi har ingen universal-løsning. Vår tilnærming er derfor å benytte mange forskjellige kanaler og tiltak, for å øke antall kontaktpunkter, og dermed mulighetene til å nå ut med informasjon. I tillegg til tiltakene nevnt over er de årlige brukermøtene i Bibliofil og dette infobrevet flere eksempler på slike kontaktpunkter.

Vi ønsker at funksjonaliteten vi har utviklet for å støtte og forenkle bibliotekenes hverdag, skal bli brukt i bibliotekene. På den måten får bibliotekene også mest mulig igjen for å bruke Bibliofil.

eBokBib versjon 2.1

Ny versjon kom kom på plass i Google play og App Store i sommer. Noen av nyhetene i denne versjonen er:

- Støtte for nynorsk
- Bedre sortering og relevanshåndtering i søk.
- Stabilitetsforbedringer.

Tilgang til eBokBib for flere lokale lånere

eBokBib har alltid ønsket å være et tilbud for både nasjonale og lokale lånere. Det er ikke alle lånere som kan få eller ønsker å ha nasjonalt lånekort, og eBokBib skal også gi tilgang til disse lånerne. Nasjonale lånere har alltid vært støttet, og likeledes lokale lånere på bibliotek som bruker biblioteksystemene Mikromarc 3 eller Bibliofil.

Nå har vi i eBokBib fått på plass autentisering av lokale lånere på bibliotek som bruker biblioteksystemene Tidemann og Aleph. Det betyr at lokale lånere i Stavanger og Bjerkreim i Rogaland, Vik i Sogn og Fjordane og Berlevåg i Finnmark nå kan bruke eBokBib.

Bruker møte for eBokBib

Bruker møte for eBokBib finner sted **mandag 1. desember på Thon Hotel Oslo Airport på Gardermoen**. Dette er samme sted som i fjor og også i år blir det et dagsmøte. Program og påmelding kommer senere. Hold av dagen!

Åpent bibliotek i Vegårshei

Av Tove Sama, biblioteksjef

Våren 2012 sendte vi inn en søknad om prosjektmidler til Nasjonalbiblioteket. Vi hadde en drøm om å ha et bibliotek som var åpent mye mer enn det en 70 % stilling tilsa.

Vi fikk penger til å utvikle et døgnåpent bibliotek, og etter en studietur til Ålborg ble prosjektideen utviklet videre. Det endte med at vi bestemte oss for å gå over til RFID, bestille en selvbetjeningsautomat og få et elektronisk adgangssystem. Budsjettet strakk ikke til kameraovervåkning eller alarmporter, men på Vegårshei baserer vi oss i stor grad på tillit til våre gjester. Adgangskontrollen er den eneste kontrollen vi har. Vi har 18 års grense, det blir registret hvem som logger seg inn, og når.

Nå har det meråpne biblioteket vært i drift siden 20. mai og vi har bare gode erfaringer. Vi er svært fornøyde med å ha konvertert til RFID for det gjør det så lett for gjestene våre å bruke løsningen. Selvbetjeningsautomaten er stabil og gjestene våre liker å være mer selvhjulpne. I juli måned var det over hundre innlogginger ved døren, og til å være en liten kommune med 2000 innbyggere synes vi det er en god start.

Det er noe mer arbeid enn før med å rydde og stille ut bøker slik at gjestene våre finner noe de vil låne selv om det ikke er noen der til å veilede dem. Det er også nødvendig å utvikle digitale formidlingsteknikker, slik som videoformidling, som vi er i gang med her i Agder. Vi har gjort en stor jobb med å rydde i bibliotekbasen slik at det som står der er forståelig, ikke ee/AV for eksempel, og vi må også merke bedre i biblioteklokalet.

Konklusjonen er uansett at dette er noe vi er veldig glad for å ha gjennomført og vi vil ikke tilbake til slik det engang var.

Tove Sama ønsker lånere velkommen til Vegårshei bibliotek som nå kan benyttes mellom kl 06 og 22 hver dag, sju dager i uken.

Ett år med Det åpne biblioteket i Stavern!

Fakta: Larvik kommune har ca 43 000 innbyggere, ca 5700 av disse bor i Stavern. På sommeren øker dette til ca 20 000. Larvik biblioteks avdeling i Stavern tilbyr ca 6800 medier for barn og voksne, og er bibliotek for ca 350 politihøgskolestudenter. Bemannet åpningstid er 30 timer pr uke, total åpningstid er 112 timer pr uke.

2. september 2013 åpnet vi opp for selvbetjent bibliotek ved vår avdeling i Stavern. Vi var spente på hvordan dette ville gå. Ville folk benytte seg av tilbudet? Og hvilke problemer kunne vi vente oss?

Ett år etterpå kan vi oppsummere med to ord: fornøyde brukere!

Vi har ikke hatt de store problemene, folk har helt klart oppdaget tilbudet og tatt det i bruk, og vi har fått gode tilbakemeldinger. Bibliotekbrukerne i Stavern oppfører seg eksemplarisk. Vi har ikke noe rot, ikke tyverier å snakke om, og slettes ikke noe hærverk. Vi har bare fornøyde lånere, hør bare hva de sier:

- «Utrolig bra tilbud til oss som ikke har internett på hytta»
- «Jeg tar med ungene på søndager og finner bøker, og sitter der og leser for dem»
- «Det er så fint å kunne hente reserverte bøker når det passer meg»

Har virkelig ingenting gått galt?

Nei, det har ikke det. Det verste som har skjedd er at en orkidé forsvant. Og at noen trodde aviser kunne lånes med hjem. De eneste som utløser tyverialarmen er personalet. Teknisk sett har alt fungert bra. Vi har innført radiobrikker på Det åpne biblioteket i Stavern, mens hovedbiblioteket i Larvik fortsatt bruker strekkoder. Det går veldig bra. Ytterdøra vår kranglet litt pga fuktig vær, men etter tilpasninger er den nå uten feil og mangler med en lås som fungerer som den skal.

Tallenes klare tale for det første året i drift med selvbetjening:

Vi har en økning på 1885 utlån hittil i år sammenlignet med samme periode i fjor, noe som tilsvarer en økning på hele 14,7 %!

Antallet innlogginger ved selvbetjent/ubemannet bibliotek har vært 1663.

Tall fra første halvår 2014 viser en nedgang på 363 besøk i bemannet åpningstid, mens vi i samme tidsrom har hatt 893 innlogginger i ubemannet åpningstid. Noen av disse innloggingene er mer enn én person (f.eks. en familie, eller en barnehage). Totalt sett går vi altså opp i antall besøk, selv om besøket går noe ned i bemannet åpningstid!

Vi gleder oss over de gode tallene og jobber videre for at alle i Stavern skal få et så godt bibliotektilbud som mulig! Hilsen oss ved Larvik Bibliotek

Nytt i katalogmodulen

Nå vises forsidebilde ved lagring av katalogpost

I boksen som bekrefter at katalogposten er lagret vises nå eventuelt katalogkrydderbilde og litt informasjon om posten. Kataloginnstillingen «Bekreftelse på at katalogpost er lagret» må være slått på for at bildet skal vises. Nå vil man altså raskere kunne oppdage materiale som mangler forsidebilde. Det har også kommet en knapp for å endre/legge til krydder slik at man kan gå direkte til endring av den aktuelle tittelen i kryddermodulen. (Hvis brukeren ikke har tilgang til kryddermodulen vil det komme melding om dette når de klikker på endreknappen). Dette gir mulighet for å oppdage tilfeller der to ulike titler har fått samme Bibliofil-ID ved at feil bilde da vil kunne vises.

Katalogposten er nå lagret i den permanente databasen.

Ok

Avlevering til Depotbiblioteket

Bibliotekenes pliktavlevering av bøker til Depotbiblioteket har tidligere krevd at man søker opp titlene manuelt, men i samarbeid med Nasjonalbiblioteket og BIBSYS har vi utviklet en funksjon for å sjekke om Depotbiblioteket trenger eksemplarene som kasseres.

I **Masseendring av eksemplarer** i katalogmodulen er nå **Depotbiblioteket** et av valgene. Der kan man lese inn strekkodene eller radiobrikkene og programmet vil slå disse opp i Nasjonalbibliotekets base og gi en indikasjon på hvor mange eksemplarer de vil ha av tittelen.

På bibliotekbesøk i Odalen i høst trakk de fram denne nye funksjonaliteten som svært nyttig i kasseringarbeidet. De fant ut funksjonen via nettsidene til Nasjonalbiblioteket, og som Tone Rosland ved Sør-Odal bibliotek skriver så er det svært enkelt å bruke den:

«Det er bare å skanne bøkene, og man får beskjed etter få sekunder om Depotbiblioteket ønsker boka». Man kan også bruke funksjonen uten å måtte kassere boka som skannes.

Skann bøkene og du får tilbakemelding på om NB ønsker boka, og hvor mange eksemplarer de ønsker

Anbefalinger i eBokBib

Har bibliotekaren en plass i eBokBib?

Formidling av e-bøker er en ny utfordring av flere grunner. eBokBib-appen i seg sjøl er lik for alle og er ikke mulig å tilpasse lokalt.

Presentasjonen i appen er knyttet til katalogpostene og gir et stykke på vei brukeren mulighet til å finne fram til det som interesserer gjennom genre og brukernivå. I tillegg brukes statistikkdata til å lage lister over det som er mye lest/lånt. Stjernekast gir liste over det som er høyt vurdert osv. Nyheter er rett og slett det siste som er katalogisert i basen.

eBokBib gir fra versjon 2.0.2 biblioteket en mulighet til å sette sitt eget preg på appen ved at det nå er mulig for biblioteket å lage egne lister og presentasjoner ved hjelp av et webgrensesnitt.

Låneren finner Anbefalinger nederst til høyre i appen:

Hjemmebibliotekets lister kommer først, deretter vises lister som inneholder bøker som er tilgjengelig for låneren. Lister med bare utilgjengelige bøker vises ikke.

For å lage lister må biblioteket logge inn (med nasjonalt biblioteknummer og passord fra Base Bibliotek) på <http://ebokbib.no/cgi-bin/websok-ebok>. Dette er et web-søk som søker i alt som er tilgjengelig i ebok-basen.

Liste-prosessen består av 3 ledd:

1. Søk opp en post. Trykk på «Husk denne», deretter «Lagre i midlertidig huskeliste»:

Fortsett å legge til i midlertidig huskeliste inntil man har de bøkene man trenger.

2. Klikk på «Huskeliste»-linken i menyen til høyre i vinduet, deretter «Lagre som liste i eBokBib» nederst. Et nytt skjema

åpnes, og det er her man lager presentasjonen som vises i eBokBib-appen.

Skjemaet har mange muligheter:

- Inngress og forside som presenterer listen.
- Valg av bakgrunnsfarge og fonter.
- Lagre valg av farge/fonter osv som mal.
- Beskrivelse av enkelttitler.
- Personliggjøring med anmeldersignatur og signaturbilde.
- Forhåndsvisning.
- Redigering av eksisterende lister.
- Fjerne titler eller lister.

En utførlig bruksanvisning finnes på <http://bibsyst.no/anbefalinger>

3. Fyll ut skjemaet og trykk på «Opprett liste».

Nytt skolebibliotek i Larvik

Nye Mesterfjellet skole åpnet til skolestart i august. Tre skoler i Larvik ble lagt ned i vår og er nå samlokalisert i en nybygget 1-10 skole med ca. 540 elever.

Anne Kristin Solberg er skolebibliotekansvarlig og jobber på skolebiblioteket 3 dager i uka. I tillegg jobber **Solveig Strandbakken** i skolebiblioteket som assistent. Skolebiblioteket er åpent for elevene hele skoledagen, fra kl. 8.15 til kl. 15.30. Etter å ha vært i drift noen få uker melder de om godt besøk og lærerne sier at de veldig fornøyde med elevene bare kan stikke innom biblioteket uten avtale.

Anne Kristin og Solveig har jobbet sammen i prosessen med nytt skolebibliotek og begge understreker hvor nyttig det er å ha noen å diskutere løsninger med. Det innebærer nye utfordringer å drive skolebibliotek i en 1-10 skole, som har stor spredning i elevenes alder. Nå skal de tilby aktuelle bøker både til fem-åringer og til 16-åringer. Tidligere har skjønnlitteraturen stått samlet, men de ser nå at de kanskje bør lage en egen hylle med bøker tilpasset de eldste ved skolen. Både for at de eldste enklere skal finne aktuelle bøker, og for at de yngste ikke så lett plukker med seg bøker som ikke er så egnet for dem.

Bare et fåtall av bøkene i de gamle skolebibliotekene er tatt med over i det nye. Biblioteket ønsket at elevene skal ha innbydende og aktuelle bøker å velge blant. Foreløpig er det registrert omlag 1600 titler i biblioteket, og med godt over 500 elever er det for lite. De håper å få kjøpt inn flere bøker utover høsten.

Under planlegging av nytt skolebibliotek bestemte de seg for å starte registreringen av bøker helt på nytt i stedet for å bygge videre på basen til en av de nedlagte skolene. De fikk

Solveig Strandbakken (t.v.) og Anne Kristin Solberg sammen med elever i det nye skolebiblioteket.

veldig god hjelp av Larvik bibliotek til kassering av gamle bøker.

Skolen bestilte hjelp fra Bibliotek-Systemer til å fjerne alle bøker og alle lånere fra bibliotekbasen til nedlagte Mesterfjellet ungdomsskole, og tok så i bruk denne basen for den nye skolen.

Når man skal registrere alle bøkene på nytt er det viktig at registrering av hver bok tar så kort tid som mulig. Skolen har tilgang til katalogposter fra Biblioteksentralen og i tillegg har de Larviks poster i eksternbasen som de kan kopiere. Dette gjorde det «trygt» å slå på automatisk autorisering, og de slipper dermed å stadig å få meldingen om at felter må autoriseres når de registrerer bøker. Da går registreringen raskere. De fikk også midler til å kjøpe inn en ny etikettskriver.

Mesterfjellet skole i Larvik

I vår deltok Anne Kristin på Bibliofil's to-dagers kurs for skolebibliotekarer for å friske opp kunnskap og få med seg noen idéer.

Foran oppstarten har de tenkt en del på hvilke kategorier/emner de skal bruke ved oppstilling av bøkene. De har kommet fram til en del kategorier og har laget hyllemerking selv, noe som gjør det enkelt å bytte ut merkingen dersom de trenger å endre noen kategorier eller lage noen nye. De har lagt inn kategoriene som plasseringskoder slik at de kommer med på strekkodene som skrives ut.

Når det gjelder registrering av elevene som låner i Bibliofil er skolene i Larvik heldige. Helge Løvereide i Larvik kommune importerer elevene samlet inn i Bibliofil ved skolestart hvert år.

Skolebibliotekarene har gode erfaringer med elevassistenter fra tidligere og vurderer dette også for Mesterfjellet. Det er elever som gjennom en søknadsprosess blir plukket ut til å hjelpe til på biblioteket.

Vi ønsker Mesterfjellet skolebibliotek lykke til med videreutviklingen av biblioteket.

Hyllene er merket med kategorier.

Skolebiblioteket er åpent for elevene hele skoledagen.

Kurs for skolebibliotekansvarlige

To-dagers kurs i Bibliofil for skolebibliotekansvarlige arrangeres i våre lokaler i Larvik 20. og 21. oktober 2014. For mer informasjon om kurset og påmelding kontakt oss på e-post: kurs@bibliofil.no eller ring **33 11 68 00** og spør etter Gunn Kjøndal.

Kvitteringskriver til små bibliotek

Mange låner vil gjerne ha kvittering både når de låner og når de leverer. Dessuten vil det være kjekt for biblioteket å kunne skrive ut reserveringslapper som kan legges inn i bøkene når de skal settes opp på en hentehylle.

Vi har i mange år tilbudt kvitteringskrivere. Nå har vi tatt inn inn en alternativ og rimeligere kvitteringskriver for små bibliotek. Skriveren egner seg ikke til bibliotek som skriver ut veldig mange kvitteringer, men er et godt alternativ for de som bare skriver ut et titalls kvitteringer hver dag. Skriveren bruker samme type papirruller som de større skriverne.

Vi leverer skriveren ferdig oppsatt med nettverksadresse i Bibliofil. Ta kontakt med oss på bestill@bibliofil.no for pristilbud.

Reserveringsboks – ny funksjonalitet

Hva skal i reserveringsboksen?

Vår reserveringsboks er i utgangspunktet laget for å sikre at reservert materiale blir mottatt ved innlevering på automater, og ikke blir tilgjengelig for låner før personalet plasserer det på hentehylla.

Vi har nå sett at det også kan være annet materiale som det er ønskelig å få kontroll på. Dette

gjelder spesielt CD, DVD og Blu-ray, hvor biblioteket ønsker å sjekke om innholdet er komplett før knytning til låner fjernes og materialet gjøres tilgjengelig for nytt utlån.

Denne funksjonen er nå tilgjengelig for alle med vår reserveringsboks. En ny parameter styrer hvilke materialtyper man ønsker å motta, i tillegg til reservert materiale.

Reserveringsboks til høyre.